

Nbročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Državno sodišče za zaščito države je razsodilo:

Belgrad, 6. marca. I. Proces pred državnim sodiščem za zaščito države proti Brodarju in tovarišem je trajal polnih 11 dni, danes popoldne pa je dosegel svoj epilog. Ob napovedani uri so obtožence, ki so za vsak slučaj prinesli s seboj vse svoje stvari, zavzeli znova svoja mesta na zatožnih klopih po onem vrstnem redu, kakor jih je bila razporedila obtožnica državnega tožila.

Nekaj minut po 4 je stopil v dvorane sodni zbor, na čelu predsednik g. Bubanj. Tudi zagovorniki obtožencev so zavzeli svoja mesta na zagovorniških prostorih. V splošni tišini je predsednik senata prečital obsodbo, po kateri so obsojeni:

Brodar - eno leto in pol

1. Janez Brodar, sin pokojnega Janeza in pokojne Marije, rojen v Hrastju 1. julija 1885 l., rim. kat. vere, državljani kraljevine Jugoslavije, oženjen, oče šestih otrok, starih od 4—16 let, posestnik, pismen, neoporečen, na 1 in pol leta strogega zapor, v katerega se mu všteje pritvor in preiskovalni zapor.

Brodar je obsojen radi tega, ker je 16. maja 1932 po demonstrativnih nastopih v Hrastju proti poslancu Barletu pred več osebami rekel: »Do sedaj smo zahtevali avtonomijo, sedaj zahtevamo več, sedaj zahtevamo federacijo, popolnoma samostojno upravo Slovenije.« S temi besedami je šel za tem, da stori razpoloženje pri navzočih, da se spremeni sedanja državna ureditev in politični red v državi.

Dalje, da je v šenčurju, ob priliki demonstrativnih izpadov vzklikal: »Dol država, dol s kraljem, živele republika«, ter je s temi vzkliki šel za tem, da stori prepričanje in razpoloženje pri drugih, da se en del naše kraljevine izloči iz celine kot samostojna država ter je tudi žalil vladarja.

Umnik - en mesec

2. Umnik Anton, sin pokojnega Janeza in Katarine roj. Ropret, rojen 16. maja 1887 v šenčurju, rim. kat. vere, državljani kr. Jugoslavije, oženjen, oče šestih otrok, starih 2—15 let, posestnik, pismen, neoporečen, obsojen na mesec dni strogega zapor, v katerega se mu všteje pritvor in preiskovalni zapor.

Umnik je obsojen, da je v šenčurju kot udeleženec množice hujškal neznane demonstrante, da stori nasilje in da poškoduje stvari Josipa Prešerna in njegove družine z besedami: »Pobijte izdajalca, dol s njim, kolo razbijte, lanta za ubijte!« Spremejena je kazenska kvalifikacija ter je kaznovan samo po kazenskem zakonu, ne pa po zakonu o zaščiti države.

Štrcin - 900 Din globe

3. Štrcin Ivan, sin pokojnega Ivana in pokojne Katarine Kern, rojen 1. julija 1885 l. v Kaplji vasi, rim. kat. vere, državljani kralj. Jugoslavije, oženjen, oče devetih otrok, starih 3—21 let, posestnik, pismen, neoporečen, je kaznovan z globo 900 Din po čl. 129 k. z.

Štrcin je kaznovan radi tega, ker je 15. maja

1932 v Mengšu z besedami »No, lantje ali ne bo nič?« in z vsem svojim delovanjem hujškal zbrane pristaje na nasilje napram državnim oblastem, tako da je množica v sprejedu vzklikala: »Živijo republika, živele slovenska republika, dol s kraljem«, da se ni hotela raziti na poziv orožnikov in da je nanje metala kamenje; pa tudi sam se ni hotel raziti ter je z vsemi svojimi besedami in vsem svojim delovanjem šel za tem, da nahujska navzoče pristaje na nasilje napram državnim oblastem in da sploh ogroža javni mir in dovede v nevarnost javni red ter ni poslušal naredb, izdane od orožnikov za razhod. Tudi pri štrcinu je spreminjena kazenska kvalifikacija ter ni obsojen po zakonu o zaščiti države.

Vomberger - eno leto

4. Jernej Vomberger, sin Jerneja in Marjane roj. Cankar, rojen 15. septembra 1894 l. v Pšeničnih Policah, rim. kat. vere, državljani kralj. Jugoslavije, oče štirih otrok, starih pol do 8 let, sobalikar, pismen, neoporečen, je obsojen na leto dni strogega zapor, v katerega se mu všteje pritvor in preiskovalni zapor.

Vomberger je obsojen, da je meseca maja 1932 v Kernovi gostilni v Cerkljah, pa tudi v gostilni Zorman v Zgornjem Brniku in v Jenkovi gostilni v Cerkljah pred več osebami govoril, da bi bilo prav, da postane Slovenija samostojna na ta način, da bi imela z ostalo državo skupnega kralja in vojsko, da bi dr. Korošec postal predsednik samostojne Slovenije, da bo v kratkem času vse drugače, da bo Slovenija postala samostojna, da bo postal dr. Korošec predsednik, da bo manj davkov in manj dajatev, ker gre sedaj ves denar in vsi davki v Srbijo. S temi izjavami je šel za tem, da stori prepričanje in razpoloženje pri drugih, da se spremeni današnja državna ureditev in politični red v državi.

Grlic - eno leto

5. Grlic Franc, sin pok. Franca in Marije roj. Petrič, rojen 27. septembra 1904 v Gradu, rim. kat. vere, državljani kralj. Jugoslavije, posestnik, neoporečen, pismen, vojno obvezo reguliral, predkaznovan, je obsojen na leto dni strogega zapor, v katerega se mu všteje pritvor in preiskovalni zapor. Obsojen je po čl. 3 zakona o zaščiti države

radi tega, ker je 22. maja 1932 v šenčurju ob priliki demonstrativnih nastopov proti poslancu Barletu med ostalimi vzklikal: »Živijo samostojna Slovenija, dol s kraljem, živijo republika!« S temi vzkliki je šel za tem, da stori prepričanje in razpoloženje pri drugih, da se spremeni današnja državna ureditev in da se en del kraljevine Jugoslavije izloči iz celote kot samostojna država ter je žalil tudi vladarja.

Kos - 10 mesecev

6. Kos Vinko, sin Antona in pokojne Marije roj. Logar, rojen 16. aprila 1904 v Voklem, rim. kat. vere, državljani kralj. Jugoslavije, posestnik,

neoporečen, pismen, predkaznovan, je obsojen na 10 mesecev strogega zapor, v katerega se mu všteje pritvor in preiskovalni zapor.

Tudi Kos je obsojen po čl. 3 zakona o zaščiti države in čl. 7 kaz. postopka, ker je 22. maja 1932 v šenčurju ob priliki demonstrativnih izpadov proti poslancu Barletu med ostalimi vzklikal: »Živijo republika, dol s kraljem« in je s temi vzkliki šel za tem, da stori prepričanje in razpoloženje pri drugih, da se en del kraljevine Jugoslavije izloči iz celote kot samostojna država, ter je žalil tudi vladarja.

Loboda - osem mesecev

7. Loboda Josip, sin Antona in Ivane Grad, rojen 19. aprila 1913 v Podgori, rim. kat. vere, državljani kraljevine Jugoslavije, sluga, neoporečen, pismen, neoporečen, je obsojen na 8 mesecev strogega zapor, v katerega se mu všteje pritvor in preiskovalni zapor.

Loboda je obsojen istotako po čl. 3. zakona o zaščiti države, ker je 22. maja 1932 v Dolu ob priliki demonstrativnih izpadov med ostalimi vzklikal: »Živijo republika, dol s kraljem, dol s Karađorđevići!« S temi vzkliki je šel za tem, da stori prepričanje in razpoloženje pri drugih, da se en del kraljevine Jugoslavije izloči iz celote kot samostojna država ter je žalil tudi vladarja.

Ogrin - osem mesecev

8. Ogrin Tomaž, sin Tomaža in Katarine, rojen v Pristavi 22. decembra 1902, rim. kat. vere, državljani kralj. Jugoslavije, čevljar, neoporečen, pismen, vojno obvezo reguliral, neoporečen, je obsojen na 8 mesecev strogega zapor, v katerega se mu všteje pritvor in preiskovalni zapor.

Ogrin Tomaž je obsojen, ker je 15. maja 1932 v Mengšu o priliki demonstrativnih izpadov med ostalimi vzklikal: »Živijo svoboda, živijo slovenska republika« ter se na poziv orožnikov ni hotel raziti. S temi vzkliki je šel za tem, da stori prepričanje in razpoloženje pri drugih, da se en del Jugoslavije izloči iz celote kot samostojna država ter ni poslušal naredb pristojnega državnega uradnika za razhod. Obsojen je po čl. 3 zakona o zaščiti države.

Cerar - šest mesecev

9. Cerar Peter, sin Petra in Antonije roj. Dečman, rojen v Mengšu 25. oktobra 1913, rim. kat. vere, državljani kr. Jugoslavije, zidarski pomočnik, neoporečen, pismen, neoporečen, obsojen po čl. 3 zakona o zaščiti države na 6 mesecev strogega zapor, v katerega se mu všteje pritvor in preiskovalni zapor.

Cerar je obsojen, da je dne 15. maja 1932 o priliki demonstrativnih izpadov v Mengšu med ostalimi vzklikal: »Živijo svoboda, živijo republika«, ter se na poziv orožnikov ni hotel raziti. S temi vzkliki je šel za tem, da stori prepričanje in razpoloženje pri drugih, da se en del kraljevine Jugoslavije izloči iz celote kot samostojna država ter je žalil tudi vladarja.

slavije izloči iz celote kot samostojna država in ni poslušal naredb pristojnega državnega uradnika za razhod.

Ilija - eno leto

10. Ilija Alojz, sin Andreja in Ivane, roj. Gašperlija, rojen 19. aprila 1905 v Spodnjem Brniku, rim. kat. vere, državljani kralj. Jugoslavije, jurist, neoporečen, neoporečen, je obsojen na leto dni strogega zapor, v katerega se mu všteje pritvor in preiskovalni zapor. Obsojen je radi tega, ker je v začetku maja 1932 v Predvoru v gostilni Jožeta Križnarja pripovedoval Jerneju Vombergerju, da upa, da bo kmalu ali vsaj za eno ali dve leti drugače, da bo Slovenija postala federativna država z g. dr. Korošcem kot predsednikom na čelu ter da se do tedaj razmere zboljšajo. S tem je šel za tem, da stori razpoloženje in prepričanje pri drugih, da se spremeni današnja državna ureditev in politični red v državi.

Dalje, da je 22. maja 1932 po shodu poslancev Mravljeta v Primskovem na cesti iz Primskovega v Kranj v skupini demonstrantov vzklikal: »Živijo svoboda, živijo samostojna Slovenija«, in je s tem šel za tem, da stori razpoloženje in prepričanje pri drugih, da se spremeni današnja državna ureditev in politični red v državi.

Škrbec - eno leto

11. Škrbec Matija, sin pokojnega Matije in Franciške Palčič, rojen 5. novembra 1886 v Podcerkvi, rim. kat. vere, državljani kralj. Jugoslavije, duhovnik in župnik v Kranju, je po čl. 3 zakona o zaščiti države obsojen na leto dni zapor radi tega, ker je

22. maja 1932 na shodu poslancev Mravljeta v Primskovem, odhajajoč iz shoda, vzklikal: »Živijo samostojna Slovenija, živijo republika« in s tem šel za tem, da stori razpoloženje in prepričanje pri drugih, da se spremeni današnja državna ureditev in da en del kraljevine Jugoslavije izloči iz celote kot samostojna država. V kazni se mu všteje pritvor in preiskovalni zapor.

Gregorin - šest mesecev

12. Gregorin Franc, sin pokojnega Janeza in Marije Friskovec, rojen 9. decembra 1901 pri Klopšu, rim. kat. vere, državljani kralj. Jugoslavije, delavec, neoporečen, pismen, predkaznovan, je po čl. 3. zakona o zaščiti države obsojen na 6 mesecev strogega zapor, v katerega se mu všteje pritvor in preiskovalni zapor. Obsojen je radi tega, ker je 22. maja 1932 ob priliki protidržavnega govora župnika Antona Komljanca pred cerkvijo pri Sv. Trojici med ostalimi napravil vzklik, s katerim je žalil vladarja.

Vsi obsojenci uživajo custodio honesto (dosojno zatvoritev).

Ameriška denarna kriza

postaja svetovna katastrofa

Washington, 6. marca. Z. Predsednik Roosevelt je napravil ostre korake za preprečitev finančne krize, ki se vse bolj širi po vseh Združenih državah. Izdal je ukaz, s katerim proglašajo tridnevni moratorij, ki bo torej trajal do četrтка. Poleg tega je do četrška prepovedan vsak izvoz zlata in srebra na temelju zakona iz leta 1917, kakor tudi vsak izvoz kapitala iz Amerike. Pod državno kontrolo pa je stavljena trgovina z devizami. Kongres je sklican za četrtek k izrednemu zasedanju, na katerem bo Roosevelt obrazložil vse, kar je potrebno za zaježitev finančne katastrofe. V pogajanjih, ki jih je imel dosedaj Roosevelt z vodilnimi finančniki v Ameriki, kakor tudi z guvernerji posameznih zveznih držav, so bili sklenjeni ukrepi dalekosežnega pomena, ki se lahko smatrajo za opustitev zlatega standarda.

Nasprotno pa se uradno izjavlja, da zlati standard še ni opuščen, ampak je le prepovedan izvoz zlata. Pri tem se vlada sklicuje na švicarski primer, kjer obstoja zlati standard, ali je prepovedan izvoz zlata. Nadalje je bilo sklenjeno, da se izdajo certifikati klirinskih zavodov, ker je v trgovskem prometu vedel moratorija nastalo katastrofalno pomanjkanje likvidnega denarja, tako da se je mnogo trgovcev in ljudi zateklo k zamenjavi blaga. Podjetniki nimajo denarja, da bi izplačali

svoje delavce, radi česar bo vlada izdala v obtok zasilne bankovce klirinskih zavodov v skupni vrednosti 250.000.000 dolarjev in sicer v zlatih kosih po 5, 10 in 20 dolarjev nominalne vrednosti.

Odmev po svetu

Tokio, 6. marca. Z. Zastopniki bank so sklenili, da ostanejo danes in jutri vse borze zaprte, ter da počakajo razvoj dogodkov na denarnem trgu v Ameriki.

St. Juan, 6. marca. Z. Na otokih Portorico in Kuba so zaprte vse banke in borze in je prepovedana trgovina z inozemskimi valutami in devizami.

London, 6. marca. Z. Radi dogodkov na ameriškem finančnem trgu vlada v vsej Angliji veliko razburjenje. Včeraj je bila dolga konferenca najvplivnejših finančnih strokovnjakov v finančnem ministertvu. Predsednik MacDonald je imel telefonični razgovor s finančnim ministrom Chamberlainom in podpredsednikom Baldwinom. Vsi ministri so bili opozorjeni, naj bodo vsak trenutek pripravljeni, ker bi nadaljni razvoj bančne krize v Ameriki lahko povzročil tudi v Angliji iste ukrepe, ki jih je bila primorana sprejeti USA.

Proces proti dr. Pernarju

Belgrad, 6. marca. I. Pred državnim sodiščem za zaščito države se je danes popoldne pričel proces proti dr. Ivanu Pernarju, Gjuru Kemelju, Viktorju Košutiču, Petru Pasariču, Fabjanu Plazovniču in trgovcu Plašku Kaliternu. Sodni kolegij je sestavljen takole: predsednik senata dr. Arnarič, člani senata: dr. Anton Štuhec, Rasumir Janković, vladislav Margetič, Vojislav Paljič, Svetomir Vukajlovič in Miodrag Fliegerič. Obtožnica zastopa državni pravdnik dr. Marokino. Dr. Ivana Pernarja zagovarja dr. Juraj Sulej, odvetnik iz Sarajeva, Gjuro Kemelja dr. Toma Jantković, odvet-

nik iz Zagreba, Viktorja Košutiča dr. Živko Bertič, odvetnik iz Zemuna, Pasariča dr. Rajko Gjermanović, odvetnik iz Belgrada in Kaliterno Bora Prodanović, odvetnik iz Belgrada.

Po prečitani obtožnici je bil pripeljan v dvorano Gjuro Kemelja, ki obtožnico razume, vendar pa smatra, da sploh ni kriv. Obtožence izjavlja, da je sprejel zavoje z inkriminiranimi letaki od moža, ki je oče šestih otrok, pa ga zaradi tega ne more izdati. Za njim sta bila danes zaslišana še Viktor Košutič in Peter Pasarič. Jutri zjutraj se proces nadaljuje in bo kot prvi zaslišan dr. Ivan Pernar.

Revolucija na Grškem

General Plastiras proglasil diktaturo

Atene, 6. marca tg. General Plastiras, ki je leta 1922 povzročil vojaško vstajo, je oklical diktaturo. Danes zjutraj so se nad Atenami pojavila letala, iz katerih so metali v mesto proklamacije, s katerimi naznanja general Plastiras, da je prevzel oblast in da bo vladal diktatorsko. Čeprav še niso znani končni rezultati volitev, vendar se zdi, da je dobila večino rojalistična opozicija in sicer povsod, tudi v glavnem mestu.

Pred carinsko vojno z Nemčijo

Danes stopamo v brezpogodbeno stanje

Belgrad, 6. marca. Kakor je znano je Nemčija odpovedala za 5. marec trgovinsko pogodbo z nado državo. Začela so se tudi že pogajanja med našo državo in Nemčijo za sklenitev nove trgovinske pogodbe. Ker pa doslej pri teh pogajanjih ni prišlo do zaključka, je nastopilo brezpogodbeno stanje s 6. marcem. To pomeni, da se nemško blago, ki se uvaža v našo državo, ne bo moglo posluževati minimalnih carinskih postavk kot druge države, s katerimi imamo pogodbe, ampak bo moralo plačevati maksimalno tarifo. Na drugi strani pa tudi naše blago ne bo imelo pri uvozu v Nemčijo dosedanjih

Državni predsednik Zaimis bo še danes odstopil. Voditelja rojalistov in bivšega ministrskega predsednika Caltarisa imajo zaprtega v njegovem stanovanju.

Admiral Hadjikyriakos je aretiran. Generala Kondylisa pričakuje danes v Atenah in ga bodo tudi aretirali. Vsi čenopisi so zaplenjeni. Mesto je zasedlo vojaštvo.

Ministrski predsednik Venizelos je odstopil.

ugodnosti, ampak se bo morala zanj plačevati carina po splošnem nemškem tarifu. To pomeni veliko otežkočenje naše trgovine z Nemčijo, ki se pa bo bolj poznala — relativno seveda — Nemčiji kot nam, saj imamo z Nemčijo pasivno bilanco, to se pravi da izvažamo v Nemčijo manj kot v Nemčijo kupujemo (pasivnost je znašala lani 161 milj. Din).

Čermak umrl

Miami, 6. marca. AA. Čikaški župan Čermak, ki je bil hudo ranjen o priliki atentata na Roosevelta, je davi premisl. Pravijo, da je bil pokojnik najboljši župan Čikaga v zadnjih 30 letih. Pod njegovo upravo je slovesno vidno nazadovale. Najprej je bil odvetnik, potem sodnik in leta 1931. je bil izvoljen za župana. Kmalu po izvolitvi je nasloval zaradi svoje odločne borbe proti gangsterjem.

Kako je prišel Hitler do „volivne zmage“

Skozi razvaline oskrunjenih zakonov na teptani svobodi državljana

Bodimo mirni

Mi smo odnekad smatrali, da je pesimizem, s katerim velik del Evrope spremlja podvig Hitlerjevega nacionalizma, nekoliko pretiran. Zato nam tudi izid nedeljskih volitev v nemški parlament, ki je nemškemu fašizmu prinesel tako težko pričakovano zmago, ne da bi bile pozicije ostalih strank resno omajane, ne more skaltati objektivnega pogleda na razvoj nemške politike po Versailu, niti nismo preveč vznemirjeni zaradi učinkov, ki jih bo ta zmaga sprostila v Evropi.

Treba je najprej pravilno vrednotiti dejstvo, da je nemška demokracija z nepričakovano trdnostjo vzdržala naval hitlerjevstva, ki je skušal zadušiti glas svojih nasprotnikov z največjim terorjem. Zmaga pristaev nacionalistične diktature je vse kaj drugega nego sijajna, če se vpoštevata, da je režim pozaprl vse voditelje komunistične stranke, da je ustavil ves soc-demokratski tisk ter večidel centumškega in da je uradni aparat napel vse sile, da obdela volivca z vsemi sredstvi, ki morejo potvrditi ali onemogočiti izraz njegovega pravega mišljenja. Ta zmaga, dosežena le pod največjim pritiskom, je le še bolj podčrtala rasnično moč demokratskih strank, od katerih se je režimu posrečilo odkrhati samo drobce, tako da bo združena opozicija odslej še večja ovira diktatorskemu poželjenju Hitlerja, ker je po prestani ognjeni izkušnji notranje še veliko bolj solidna ko prej. Kdor ima proti sebi tako močeno opozicijo kakor Hitler, bo moral ali brzdati svojo željo po neomejeni oblasti in iskati sporazuma na tej ali na oni strani ali pa mora izzvati borbo, koje izid je jako negotov. Nar-socialistična stranka Nemčije še dolgo ni italijanski fašizem in nasprotniki njene diktature sedijo vrh tega v vladni večini sami, v kateri imajo veliko besedo taki elementi, ki vloge gospodarja Nemčije nikakor niso namenili Hitlerju, katerega smatrajo bolj za svoje orodje in za „führerja“ črede, nego za vrednega vladarja nemškega rajha.

Kar pa odločilno pride vpoštev, je neizogibnost fakta, da bo moral Hitler, ki je za svojo vodilno nalogo iskal sankcije zakonitega zastopstva nemškega naroda, prestati sedaj sam najhujšo izkušnjo pred sodnim tribunalom tega naroda: večina, ki jo je dobil, bo terjala od njega tudi odgovor za to, kar bo odslej ukrenil za Nemčijo, ki mu je poverila vso odgovornost za svojo bodočnost. Doselej je Hitler delal z demagogičnimi frazami, odslej se bo od njega zahtevalo konstruktivno delo. Hitler je do predvčerajšnjim razglašal, da je vse, kar je republika v štirinajstih letih naredila za nemški narod, goli gnoj in smet, da je treba to smetišče odstraniti in na očiščeni tleh zgraditi čisto novo stavbo. Če Hitler ne bo zmožen, da zabije vsaj prve temelje za to „novo Nemčijo“, bodo njegovi volivci, ki spričo sedanjih gospodarskih razmer nikakor ne morejo dolgo čakati, kaj kmalu začeli čisto drugače vrednotiti prelosto, katero jim je „führer“ slikal v najbolj črni barvah. Republika mož tako velikega formata, kakor je bil Rathenau, Stresemann, Brüning, je rešila leta 1918 nemško državo popolnega zloma in razkosanja ter poplave anarhizma; je s čudovito vztrajnostjo in diplomatičnim moštrom izpodkopala temelje verzajske sankcijske politike; je dosegla, da so se reparacije plačevale po ogromni reki investicijskega zlata, ki se je izlivala iz Anglije, Amerike in Francije v nemško industrijo, dokler niso reparacije bile popolnoma izbrisane; je končala inflacijo, stabilizirala marko in v zadnjem času ustavila razvijanje narodnega premoženja; je končno uveljavila načelo enakopravnosti Nemčije v vojaškem oziru, s čimer je bil zrušen osnovni kamen verzajskega mirovnega pakta. Vsega tega se bo nemški malomeščan, ki je dal svoje glasove „führerju“, z bridkostjo zopet spomnil, kakor hitro bo videl, kakšna ogromna razlika je med bombastičnimi publicami nacionalizma in med ustvarjalnimi dejanji, ki jih zahtevamo od moza na krmilu države.

Možje, katerim Hitler na zunanji sliči, so množice, ko so prišli do oblasti, dali nekaj konkretnega, najsi tudi ni bilo vse posrečeno in ne vse trajne vrednosti. Hitler, ki je dozdaj nasiljeval samo fantazijo, v par mesecih, ko je vladal brez parlamenta, ni pokazal niti sledu ustvarjalnega genija. Napovedal je „štiri letko“, ne da bi bil zmožen nakazati eno samo linijo tega načrta, kaj še, da bi bil začel s praktičnimi poizkusi, in gospodarski strokovnjaki so prepričani, da bo pri tem ostalo tudi sedaj, ko ima polno možnost, da uresniči svojo zamisel, če jo sploh ima v količkah otipljivi obliki. In pomisliti moramo, da stoji ta človek pred veliko težjo nalogo nego svojčas Ljenu ali Mussolini, zakaj v Nemčiji čaka v sedanjem trenutku dela in jela šest milijonov brezposelnih,

industrija nima kapitalov niti ekspanzijske možnosti, da jim zopet preskrbi zaslužka, kmet je na koncu svoje eksistence, ker nima kdo konsumirati in primerno plačevati njegovih proizvodov in nova politika zadavljanja eksporta in avtarkizma le še bolj izožuje možnost razvoja one prosperitete, ki je danes nujna za ves kuturni svet, ki si ga ni mogoče misliti brez čim intenzivnejše in ekstenzivnejše ter čim svobodnejše izmenjave gmočnih dobrin. Ako pa Hitler za ozdravljenje teh razmer in za dvig nemškega gospodarstva v okviru mednarodnih prizadevanj v tem oziru nima ničesar drugega kakor nadaljnje razplamtevanje sovražnih nagonov nacionalizma proti dozdavnim notranjim in zunanjim „sovražnikom“ države, po-

tem bo le doživel žalosten polom, v katerega bo potegnena vsa Nemčija, ako bi mu brez kritičnega duha sledila do konca. To pa se nam nikakor ne zdi verjetno, ker imamo predobro mnenje o nemškem narodu.

Nekateri menijo, da Hitlerjeva zmaga pomeni vojsko, ki bo radi napetosti, v katero tirajo Evropo razni skrajni nacionalizmi, morala prej ali slej izbruhniti. Vojska je sicer nekaj, o čemer se nikoli ne da ničesar prorokovati — tako usodna, nepreračunljiva in elementarna je ter nedostopna razumskemu elementu! — toda verjetna ni. Nemčija je danes gospodarsko skoro na tleh, ruske finance se s težavo drže po ameriškem trgu, ameriško denarno gospodarstvo samo doživlja danes vprav katastrofalno krizo, francoska vlada komaj dobi notranje posojilo od francoskega privatnega kapitala in celo Švici obetajo črne dneve bančne pretresa. Kdo bo finansiral vojsko? Nemčija danes tudi nima več za seboj Rusije, ki jo je Hitler brutalno od sebe odbil. In kar se tiče Italije, vemo, da je tudi tam jako velika razdalja med besedami in dejanji oziroma realnimi možnostmi.

Ohranimo torej mirno kri in smatrajmo podvig hitlerjevstva za to, kar je: popolnoma naravno reakcijo nemškega naroda na posledice ogromnega poraza, ki se bo, če smemo verjeti v človeško pamet, zopet pomirila in zanihala v ravnotežje po drugih, boljših silah.

Ohranimo torej mirno kri in smatrajmo podvig hitlerjevstva za to, kar je: popolnoma naravno reakcijo nemškega naroda na posledice ogromnega poraza, ki se bo, če smemo verjeti v človeško pamet, zopet pomirila in zanihala v ravnotežje po drugih, boljših silah.

Oni, ki se niso ustrašili

Centrum je zlomil val nasilja

München, 6. marca. (Posebno poročilo „Slovenca“.) Hitler je v včerajšnjim volitvah dobil v roke zaključno moč, da izvede svoj program neovirano s pomočjo nadpolovične večine poslancev, s katerimi bo razpolagal v bodočem državnem zboru. Toda predzgodovina teh volitev, ki so potekle še relativno mirno, je takšna, kot je ne pomni zgodovina nemškega naroda, odkar je bila uvedena parlamentarna demokracija v nemško državo. Najbolj absolutistična doba Friderika II. ter obeh Viljemov, prvega in drugega, ne pozna toliko kršitev ne samo ustavnega, ampak vseh pozitivnih zakonov, na katerih je zgrajena svoboda poslanca v državi in s katerimi so zaščitene svete božje in naravne pravice državljanov.

Barbarska oienziva proti zakonom

Prvi naval, ki so ga zmage pljani hitlerci izvršili, je bil naperjen na vse državne urade, iz katerih je bilo očiščeno vse, kar ni nosilo Hitlerjevega znaka. Ves državni aparat je torej bil na razpolago vodju nacionalsocialistov za dan volitev. Nato so bile proglašene napadalne čete in druge vojaške formacije za pomožne policijske čete, tako da se je pohitleriziran državni aparat lahko neomejeno naslanjal na poslušno vojaško in policijsko silo. Ko je bil ta udar izvršen, je zagorel v temni noči nemški parlament in takoj zatim je padla brutalno-težka pest hitlerjanstva po vseh komunističnih in socialističnih organizacijah. Listi so bili zaplenjeni, vsi arhivi zaseženi, ves volivni propagandni material konfisciran in uničen, voditelji pa pozaprti ali stavljeni pod kontrolo. Nato se je hitlerizem vrnil na centrum, da tudi njega uniči, preden pride do odločitve na voličih. Plenili so se časopisi, poluradna propaganda je bila ožena in blato na centrum in na njegovo 10 letno delovanje v prid Nemčije. Takoj nato so dobile udarce in napadalne čete nalog, da preprečijo socialistične in centumske volivne shode. Svobodno so se njihova zborovanja razbijala, zborovanci pobijali in pretepli. Kri je tekla po vsej Nemčiji, ko so je narod pripravljali, da svobodno izrazi svoje politično prepričanje.

Tragični volilni pust

Volilni predpust spada med najbolj tragične dobe nemškega naroda. Voditelji strank so imeli upanje, da se bodo smeli posluževati radio-postaj za svoje govore, ko jim ni bilo mogoče uporabljati niti letakov, niti tiska niti svobodnih zborovanj. Hitler je tudi to prepovedal in postavil monopol na radio za svojo lastno stranko. Centrum na tozadevno vprašanje sploh ni dobil odgovora od državne radiopostaje.

„Za mano vsi, pojdimo v cerkev“

Druge zanimivosti o neznosnem nasilju, ki se je izvrševalo nad nemškimi volivci, ki ni dihal po hitlerstvu, prihajajo polagoma iz podeželja. Policija je ponavadi prepovedala vsak nehitlerški politični shod, kakor hitro je zapazila, da bi znala biti udeležba prevelika. Tako se je zgodilo v Wipperfurthu pri Kölnu, kjer se je zbralo na tisoče ljudi k volilnemu shodu centumskega kandidata dr. Fricka. Policija je shod prepovedala, toda takoj za tem se je dvignil domači župnik, protestiral proti policijski odredbi in pozval vse navzoče, naj se mirno in v vrstnem redu podajo v župno cerkev, kjer se bo zborovanje vršilo. V cerkvi je župnik prečital proglas nemških škofov na volice, nato molil nekaj molitev. Vsi udeleženci so zaključili to krasno zborovanje brez govornikov z bobnečim petjem himne Kristusa-Kralja.

Bilanca razdejanja in krvi

Iz Kempna poročajo, da so nacionalsocialisti tik pred volitvami s silo udri v katoliško tiskarno in zaplenili oziroma razirgali in uničili vse letake in stroje, tako da list ni mogel iziti. Policija je nastopila še le, ko je bilo vadalno delo končano. Iz vseh krajev Nemčije prihajajo vesti o barbarskem načinu, kako je hitlerjeva stranka zatirala vsako politično nasprotstvo in hotela onemogočiti nasprotnim strankam svobodne volitve. Zaradi najstrožje cenzure, ki jo vodijo nezreli mladci v notranjem ministrstvu, svet ne bo nikdar zvedel za bilanco pretočene krvi in materialnega ter moralnega razdejanja, ki so jo dale Hitlerjeve volitve za njegovo tretje cesarstvo.

Usodepoln 5. marec

Toda 5. marec je prinesel razočaranje tudi onim optimistom nemškega fašizma, ki so se nadejali, da so obračunali z nasprotniki. Peti marec je veliki datum v zgodovini Nemčije, ker je pokazal, da je politična zavest v Nemčiji tako zrela, tako disciplinirana, tako trdna, da je nobeno nasilje ne more omajati.

Trdnjavsko obzidje centrauma stoji nepoškodovano

Vse divje valovje framasonstva in marksističnega brezboštva, ki se je zaletavalo v strnjene čete katoliškega centrauma, je bilo odbito od tega obzidja značajev in trdnih neomajenih načel. Ne samo da centrum, opovzan, obrekovan, zmerjan za protidržavnega in za izdajalca domovine od strani hitlerjeve državne stranke, ni ničesar izgubil, ne samo da se ni ustrašil surovosti niti morebitnih represalij podivjanega fašizma, centumska stranka je pridobila 200.000 glasov več kot zadnjič, bavarska ljudska stranka pa okroglih 170.000 več kot prej. Obe katoliški stranki prihajata po najsurovejšem in najpodočnejšem volivnem boju od strani vladne stranke močnejši v državni zbor, kjer bosta razpolagali odslej s 93 poslanci (preje 83).

Marksizem izhaja neokrnjen

Tudi marksizem je obdržal svoje postojanke skrajno neokrnjene. To pomeni, da ima Nemčija svoj odrejen kader marksistično usmerjenega ljudstva, ki se tudi za ceno državljanske vojne in krvi ne bo dalo ustraševati od fašizma. Isto velja za komunizem, ki je sicer padel za en milijon glasov, a šteje še vedno 4.800.000 pristaev, ki se ne bodo uklonili nasilju, ampak bodo šli pod zemljo izpodkopavati tretje carstvo Hitlerja, zgrajeno na brutalnostih, oskrumbah zakona in pravice.

Kaj povedo številke

Berlin. Nemški vrhovni volilni odbor v sporazumu z drž. statističnim uradom je po uradni agenciji Wolff objavil sledeče začasne uradne podatke o izidu državnozbornih volitev, ki so se vršile večeraj, dne 5. marca.

Upravičeni voliti so bili: 45.130.625. Glasov je bilo oddanih vsega 39.816.873, med

Narodni socialisti: glasov	17.256.823	(11.713.000),
Socialni demokrati: glasov	7.176.595	(7.293.000),
Komunisti: glasov	4.845.379	(5.974.000),
Centrum: glasov	4.423.161	(4.231.000),
Papen-Hugenberg: glasov	3.132.595	(3.061.626),
Bavarska ljudska stranka: glasov	1.206.898	(1.095.000),
Nemška ljudska stranka: glasov	432.161	(436.014),
Nemška državna stranka: glasov	333.487	(337.871),

mandatov 288 (195)

120 (121)

81 (100)

73 (71)

52 (51)

20 (18)

5 (7)

6 (2)

6. novembra 1932:

Belgrad, 6. marca. L. Odlikovana sta z redom sv. Save 4. reda Aleksander Perc, višji svetnik pri tehničnem oddelku okrajnega glavarstva v Celju in Jan Vanek, višji tehnični svetnik pri tehničnem oddelku okrajnega glavarstva v Mariboru.

Z odlokom prometnega ministrstva so premešeni: k pošti Gornja Radgona Ana Škrbec, poštna uradnica 8. skup., do sedaj v Mariboru I; k pošti v Žužemberku Ivana Jež, poštna uradnica 8. skup., do sedaj v Ljutomeru; na poštni urad Zagreb II Angela Kranjc, poštna uradnica 8. skup., do sedaj v Tuzli; na poštni urad Ljubljana I Marija Somen, do sedaj poštna uradnica 8. pol. skup., v Žužemberku; na poštni urad Ljubljana 8. Ivana Pucelj, do sedaj uradnica 9. pol. skup., na pošti Ljubljana I; Angela Zupanc, poštna uradnica 8. pol. skup., na poštni urad v Škofjo Loko; na poštni urad v Titvi Marija Krkoč, dosedaj poštna uradnica 8. pol. skup., v Dubrovniku II; na poštni urad Celje, poštna manipulantinja 7. skup. v Šmartnem ob Paki.

S kolom na idejo ali...

Hitlerjanizem bo moral uporabiti orožje ideje, če bo hotel pobijati ideje, kajti vsako nasilje pomeni enkrat, kadar pride čas za to, suvereniteto božjega zakona in božje pravice. Dr. W.

Nekatere volivne osebnosti novega parlamenta

Berlin, 6. marca tg. Prvič bo sedaj državnozborna frakcija narodnih socialistov vstopila v nemški državni zbor pod vodstvom Adolfa Hitlerja. V svojih vrstah bo ta frakcija videla med drugimi poslanci tudi „tovariša“ princa Avgusta Viljema, četrtega sina bivšega nemškega cesarja. Na volilni listi je ta princ navedel kot svoj posel: nadvojvoda SA. Kot drugi dinastični potomec se blesti na tej listi princ Josia von Waldeck-Pyrmont, po poklicu skupinski vodja SS. Dalje je v vrstah narodno-socialističnih poslancev pomorjanski veleposelnik grof Gottfried Bismarck, bavarski general Epp, sivi general Litzmann, ki bo starostni predsednik, berlinski policijski predsednik von Lewetzwon in znani pisatelj grof Rewentlow. Na čelu poslancev črno-bele-rdeče fronte so tajni svetnik Hugenberg, von Papen in voditelj jeklenih čelad Seldte.

Socialno-demokratski voditelji so Wels, Breitscheid, Hilferding, Krispin in Vogel. Od demokratičnih strank je državna stranka poslala v državni zbor med svojimi petimi poslanci bivša ministra Dietricha in dr. Meyerja. Centrum bosta vodila dr. Brüning in prelät Kaas. Voditelji komunistov pa so sedaj vsi v zaporih.

Novi pruski deželni zbor

Novo izvoljeni pruski deželni zbor šteje 472 poslancev (prej 423). Od teh so dobile vladne stranke, to je narodni socialisti, nemški nacionalci in sorodne desničarske stranke, t. j. 248 poslancev ali 54%, od teh narodni socialisti 211 poslancev (prej 162).

Stare cesarske zastave

Varšava, 6. marca. Po vesteh iz Gradjanca je bilo število voz iz Gdanska v Nemčijo zaradi volitev podvojeno. Na vseh državnih poslopih ob nemški državni meji so razobešene samo nekdanje cesarske zastave.

Komuniste streljajo

Muelheim, 6. marca tg. Kakor poroča policijski list tukajšnjega policijskega predsedništva, sta komunistična voditelja Langueville in Klassen, ki sta bila pred enim tednom aretirana, ekušala pobeigniti, pa ju je pomožna policija davi ob 6. ustrelila pri tem poskusu na dvorišču realne gimnazije.

Prejšnje državne volitve v Nemčiji

Berlin 6. marca tg. Pri zadnjih treh državnih volitvah dne 6. novembra 1932, 31. julija 1932 in 14. septembra 1930 so bili glasovi po strankah takole razdeljeni:

Narodni socialisti: 11.713.785 glasov, t. j. 33,1% in 195 mandatov (pri volitvah 31. julija 13.732.779 glasov, 37,14% in 230 mandatov; pri volitvah 14. septembra 1930 6.406.000 glasov, 18,33% in 107 mandatov).

Socialni demokrati: 7.237.894 glasov, 20,5% in 121 mandatov (31. julija 7.951.245, 21,50% in 133 mandatov; 1. 1930 8.575.000 glasov, 24,53% in 143 mandatov; 1. 1928 9.151.059 glasov, 153 mandatov).

Komunisti: 5.974.200 glasov, 16,9% in 100 mandatov (5.278.094, 14,27% in 89; 31. julija 1932: 4.590.000, 13,13% in 77; 1. 1928: 3.263.354, 54 mandatov).

Centrum: 4.228.633 glasov, 11,9% in 69 mandatov (4.586.501, 12,44% in 76; 4.127.000, 11,81% in 68 mandatov).

Nemški nacionalci: 3.004.977 glasov, 8,7% in 51 mandatov (2.172.941, 5,88% in 37; 2.457.000, 7,0% in 41 mandatov).

Bavarska ljudska stranka: 1.961.082 gl., 5,4%

in 19 mandatov (1.190.453, 3,19% in 21; 1.058.000, 3,03% in 19).

Nemška ljudska stranka: 600.092 glasov, 1,9% in 11 mandatov (434.543, 1,18% in 7; 1.577.000, 4,51% in 30 mandatov).

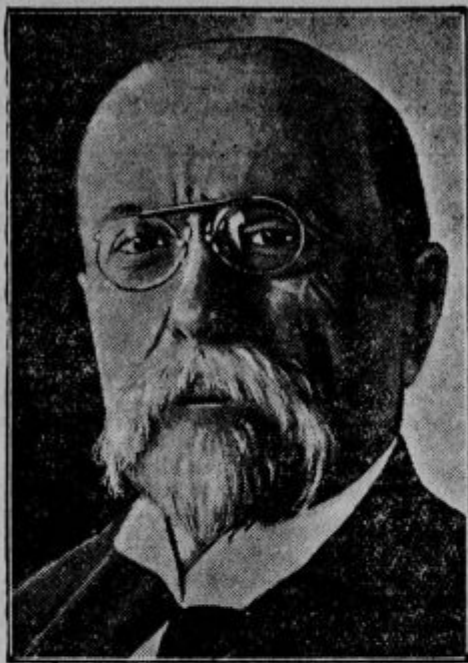
Kršanski socialisti (protestanti): 412.685 glasov, 1,2% in 5 mandatov (364.749 in 4 mandale; 869.000 in 14).

Državna stranka: 337.871 glasov in 2 mandata (371.378 in 4; 1.322.000 in 20).

Med druge stranke so se razdelili glasovi takole: Nemška ljudska stranka 148.932 glasov in 3 mandata (pri prejšnjih volitvah 137.133 glasov in 2 mandata); gospodarska stranka 110.117 glasov in 2 mandata (146.875 glasov in 2 mandata); kmečka vinčarska zveza 105.188 gl. in 2 mandata (96.851 in nobenega mandata); nemška hanoverska stranka 63.999 glasov in 1 mandat (46.929 glasov in nobenega mandata); turinška deželna zveza 60.065 glasov in 1 mandat (pri prejšnjih volitvah ni nastopila).

Od ostalih mnogoštevilnih strank, ki so nastopile pri volitvah, ni nobena stranka dobila toliko glasov, kolikor je potrebno za doseg mandata v državnem zboru.

Rojstni dan predsednika CSR Masaryka

Danes obhaja češkoslovaška republika 83. rojstni dan svojega predsednika dr. T. Masaryka. Češki in slovaški narod po pravici tako visoko spoštuje svojega živlasega predsednika, ki je s svojim delom pomagal ustvarjati in s svojim velikim duhom dograditi CSR.

Tega dne se tudi mi spominjamo praznika CSR z željo, da bi veliki CS predsednik še dolgo bil ohranjen Čehom, Slovakom in Slovanstvu.

10 letnica ruskega sanatorija na Vurbergu

Vurberg, 3. marca.

Ruski sanatorij na Vurbergu je 1. marca obhajal svojo desetletnico. Za to slovesnost so se vsi bolniki, razen tistih, ki leže v posteljah, zbrali v obednici ter so g. vodjo sanatorija dr. Boleslavu F. Okolokulaku prav prisrčno čestitali ter mu izrazili svojo veliko zahvalo. Nato je vodja sanatorija na kratko opisal sanatorijevo zgodovino ter se je zahvalil vsem, ki so kaj storili za njegov procvit. Nazadnje so na poziv g. vodje sanatorija vsi navzoči navdušeno zaklicali kralju Aleksandru trikratni »ura«. Potem so čestitali tudi domačini. V imenu občine je čestital g. župan Viktor Kegl ter je naglašal velik pomen sanatorija za Vurberg. G. župnik Al. Kokelj se je zahvalil g. vodji sanatorija, ker je prav vurberški grad izvolil v ta namen, da ima naše slovensko ljudstvo priliko spoznavati blagorodnost in plemenitost ruske duše. G. upravitelj S. Majer pa se je zahvalil za veliko poštrevnost, katero ruski zdravniki ravno sedaj izkazujejo našim ljudem, ko jih obiskuje nadležna influenza. Zdej so v sanatoriju trije zdravniki: dr. Okolokulak, dr. Karpalov in dr. Bauman. V sanatoriju se je v teku desetih let zdravilo nad 2000 oseb, ki so deloma ozdravele, deloma si zdravje izboljšale, 79 jih je pa umrlo. Med umrli so odlične osebnosti: ministri, generali, polkovniki, visoki uradniki in njihove soproge. G. vodja sanatorija je ob priliki desetletnice prejel brojavo, zahvalnih in priznanih pism iz Jugoslavije in iz drugih evropskih držav. Tudi lista »Ruski glas« ter »Rossija i Slavj.« sta prinesla priznalne članke. Tem čestitkam se tudi mi z veseljem srce pridružujemo.

Kurji tatovi na delu

Kamnik, 6. marca.

V vaseh okrog Stranj in Godiča straši že drugo leto družba prebrisanih svedrovcev, ki v ponočnem času uprizarjajo drzne vlope v kmetске domove in poberejo vse, kar jim pride pod roke. Posebno pa so se specializirali na elanine in kokoši. V jeseni so izmaknili iz dobro zavarovane shrambe pri nekem posestniku na Brezjah okrog 70 kg elanine, malo kasneje pa so si v neki hiši v Godiču prilastili kar pol prašiča. Tatvine kokoši pa so bile tako rekoč vse leto na dnevnem redu. V Stranjah, Godiču, Stahovici, na Brezjah in še v drugih okoliških vaseh so ponoči zmanjkale zdej pri eni zdej pri drugi hiši najlepše putke. Pri trgovcu in gostilničarju Pircu v Godiču so jih pobrali v jeseni cel tucet, samo mlada črna jarka je bila tako srečna, da je ušla njihovim grabežljivim rokam. Tatovi so svoj nečeden posel opravili povsod tako previdno, da niso zapustili za seboj najmanjšega sledu, ki bi jih utegnil izdati. Kljub vsestranskemu marljivemu poizvedovanju se tudi orožniki ni posrečilo, da bi prišli na sled tej drzni svedrovske družbi.

Jasno je, da gre za dobro organizirano in vsestransko izvežbano manjšo družbo tatinskih prijateljev. Na vsak način morajo prav dobro poznati razmere povsod, kjer so že poizkušali uveljaviti svoje tatinske zmožnosti. To lahko sklepamo tudi iz številnih drznih tatvin, ki so bile izvršene preteklo soboto v Godiču in pri katerih so se neznan svedrovci za del časa preskrbeli z moko, slanino in okusno perutnino. To pot so zopet vzeli na piko mlinarja Iskrro v Godiču, kateremu so že lani iz shrambe pobrali kolone in vse boljše meso dobro rejene pujske, katerega so komaj prejšnji dan mlinarjevi zaklali. V noči od petka na soboto so vdrl v mlin, ki je kakih 50 metrov oddaljen od hiše. Ker mlin ponoči ni obratoval in leži na samem, so bili brez skrbi, da bi jih kdo zatajil. Eden je splezal skozi okno v mlin, odprl si silo na notranji strani vrata in epustil v mlin svojega pajdaša, s katerim sta odnesla dve vreči krušne moke. Leto noč je najbrž ista tatinska družba prepilila ključavnico pri kurniku trgovskega potnika gosp. Franca Bernota in mu odnesla tri lepe kokoši štajarske pasme. Ta plen pa jim je bil še premajhen, zato so se oglašili še pri gostilničarju Pircu, da mu izprazni kurnik. Imeli pa so smolo, kajti v kurniku so našli samo črno jarko — edino, ki je ostala od jesenske tatvine.

Tudi to pot za tatovi ni nobenega sledu. Vidi se, da dobro razumejo svoj posel in se znajo skrivati. Upati pa je, da bodo prišli v roke pravici še predno bodo iztrebili ves kokoši zarod po vaseh okrog Stranj.

Ljutomer

Vinska razstava s sejmom, ki ga priredi vinska podružnica v Ljutomeru dne 7. in 8. marca, se letos ne bo vršila v dvorani g. Strasserja, ampak v veliki dvorani hotela Resnik (Zavratnik). Vse predpriprave so v polnem teku. Direkcija državnih železnic je dovolila polovično vožnjo na vseh progah. Zato tembolj pričakujemo velikega števila interesentov za dobro Ljutomersko kapljico. V torek in sredo bo Ljutomer zopet oživel.

Rudarji pred katastrofo

Redukcije v Laškem

Trbovlje, 5. marca 1933.

Danes je imel svojo sejo Strokovni odbor rudarskih skupin Jugoslovanske strokovne zveze. Razpravljali so o splošnem rudarskem položaju. Zastopniki rudarjev so ugotovili:

Ekstistenčni standard rudarjev je padel za 50 odstotkov. Rudarji po vseh revirjih so obubožali; ne gre jim več za človeka dostojno življenje, gre jim za golo življenje. Pa niti sedanjí ekromni in nezadostni dohodki niso zjamčeni. Nekaterim rudnikom groze, da jih bodo zaprli, v drugih jih reducirajo, ponekod jim jemljejo že pridobljene pravice in jih premeščajo iz II. kategorije v III. kategorijo. S tem izgube dotičniki deputatni premož in stanovanja, neglede na to, da bo imelo to dejanje vpliv tudi na razne socialne dajatve: na bolniške podpore, na nezgodno in onemoglostno rento ter na pokojnino.

Opozorjamo pa, da ni tak položaj škodljiv le za rudarje, ampak tudi vse gospodarsko življenje v krajih, kjer prebivajo rudarji.

Rudarji vidijo čimprejše zboljšanje svojega položaja v tem:

Uvoz tujega premoga v našo državo mora brezpogojno izostati.

Državna uprava mora nabavo premoga sorazmerno razdeliti na vse premožgovnike v državi.

V vseh rudnikih, tudi državnih, mora biti prepovedano vsako nadurno delo, takisto se morajo ustaviti nadaljne racionalizacije.

Jeseniško delavstvo v boju za svoje pravice

Jesenice, 3. marca.

Zdelo se je že, da je boj za novo kolektivno pogodbo skoroda zamrl. Kakor je že znano, je delavstvo pogodbo odpovedalo že lani v novembru, a podjetje odpovedi ni sprejelo na znanje. V smislu zaključnih določb kolektivne pogodbe je bilo sklicano razsodišče, kateremu je predsedoval radovljiški okrajni načelnik g. Vidmar. Razsodišče se je postavilo na stran delavstva in odločilo, da je radi neprestanega naraščanja cen življenjskih potrebščin odpoved pogodbe upravičena. O vsem tem je »Slovenec« že sproti poročal.

Delavska delegacija je šla potem tudi še k g. banu. Podjetje pa je stvar zavračevalo in se spočetka ni hotelo podvreči odločbi razsodišča, katero je v pogodbi samo predlagalo. Končno je vodstvo odločilo, da se vrše pogajanja po posameznih ob-

ratih. Pretekli mesec so se ta pogajanja vršila, a v vseh obratih še niso zaključena.

Nekaterim so bile akordne postavke nekoliko znižane. V dne 24. in 27. februarja se je vršila glavna razprava na ravnatelstvu KID, včeraj ob 17 pa se je vršilo zborovanje vsega delavstva. Prečitani in obrazloženi so bili zapisniki razprave. Na podlagi tega zapisnika se bo sestavila nova, oziroma se bo popravila stara kolektivna pogodba. Ta stopi v veljavo s 1. februarjem. Do 30. junija je neodpovedljiva, nato pa na tri mesece. Odtegljaj 4, 5 in 6% odpade, glede kurjave pa ni bilo govora. Pričakuje se tudi povišanje stanovanjske doklade in povrnitev 4, 5 in 6% odtegljajev za december in januar. Optimisti se že tega vesele, pesimisti pa pravijo, da prej ne bodo verjeli, dokler ne bodo videli zboljšanja na svojih plačilnih kuvertah.

Huda jama, 6. marca.

Razburjenje radi redukcij se še sedaj ni pogleglo. Vsa tukajšnja javnost je prepričana, da je vodstvo krivo, da je prišlo do teh nastopov. Lahko je reči: »Delavski voditelji! Pojdite med rudarje, ki imate ugled!« Toda nehalno je, da v istem hipu bijejo po tem ugledu: V soboto predlogom delavskih voditeljev ugrade, v nedeljo poročajo na shodu o tem, v torek pa razglasi ravnatelj »1. marca iz dela«.

Ljudem se zelo smilijo ubogi rudarji.

Huda jama, 6. marca.

Glavni obratni zaupnik Lesnik je radi dogodkov prvega marca aretiran in še nekaj drugih delavcev.

Velik požar pri Kranju

Kranj, 6. marca.

Kranjsko okolico je v nedeljo zvečer ožaril velik požar. Gosta megla je za zastirala sij, da ni bil na daljavo tako viden. Gorelo je pri Antonu Fendetu vulgo Pavocu, posestniku v Britofu. Gospodarsko poslopje, obstoječe iz skednja in dveh šup, vse leseno in krito s slamo, je pri Fendetu za dober meter oddaljeno od hiše, ki je zidana in krita z opeko. Ena šupa je zaprta, druga pa odprta. Ogenj je nastal nekoliko pred 10 zvečer in sicer o oni šupi, ki je bila zaprta. Ker pa je ogenj nenkrat objel v notranjosti vso šupo, so skleпали, da je v šupi moralo že prej daljša goreti, preden je ogenj izbruhnil in zajel ostala poslopja. Seveda se je požar takoj razširil na zraven nahajajočo še drugo šupo.

V Britofu in sosednjih bližnjih vaseh je zapel gasileki rog in je odmeval žalostno glas zvona. Povsod so ogenj kmalu opazili. Prvi so prihiteli gasiti, kakor hitro se je ogenj pokazal, agilni gasilci iz Britofa, nato iz Predosija in nazadnje iz Visokega. Pri Fendetu je bil položaj zelo opasen, ker se je od gorečih gospodarskih poslopij začela vneti hiša. Marljivemu in naporovemu delu gasilcev se je posrečilo, da so obvarovali Fendetovo hišo in sosednja poslopja, dočim so Fendetova

gospodarska poslopja postala plen ognja. Na skednju je pogorela vsa krma, mrva in slama, prav tako krma, ki je bila spravljena v eni šupi, dočim so se v drugi šupi nahajali voze in koleselji. Ker pa je seveda začelo goreti v notranjosti šupe, teh voz ni bilo mogoče rešiti, da je pogorelo vseh 6 voz in koleselji. Zgorela je tudi slamoreznica na motor ter mnogo drugega orodja. Drva, ki so se nahajala pri hiši, so odmetali, da se niso vnela. Kako je ogenj nastal, se zaenkrat še ni moglo ugotoviti. Fende je bil za gospodarska poslopja zavarovan za 20.000 Din. Jasno je, da škoda znaša več.

Požar v Šmarju

Šmarje pri Ljubljani, 6. marca.

V nedeljo ob tričetrt na 1 zjutraj je začel goriti »toplar« pri gosp. Antonu Kastelicu, po domače »Frikoletu«. Takoj so bili na mestu požrtvovalni vaščani tudi iz sosednjih vasi ter naši vrli gasilci: s skupnimi močmi so ogenj kmalu zadušili. Gospodar ima škodo najmanj 7000 Din. Ogenj je podtaknila zlobna roka. Požigalca bo seveda zasledovala oblast.

Prosvetno delo v Sloveniji

Ljubljana, 4. marca.

Težko je poiskati absolutno veljavno merilo za stopnjo kulture pri posameznih narodih. Je neka znanstvena metoda, ki sumarično sešteva kulturne prireditve in na podlagi sorazmernega števila kulturnih prireditev potem ugotavlja, kako daleč se je posamezen narod že izobrazil.

Taka metoda je najbolj ugodna, ker je najbolj mehanična. Za kvaliteto prireditev namreč pri tej metodi ne gre. Čeprav je vsakemu razumnemu človeku jasno, da bi bilo bolje manj prireditev, pa da bi bile te boljše. Vendar pa je taka sumarična-statistična metoda za nas Slovence zelo laskava, zakaj če bi obveljala, bi Slovenci veljali najbrž za najbolj kulturni narod na svetu. Nikjer drugje na svetu ni toliko družabnih prireditev, ki imajo pridevek »kulturnosti«, kakor pri nas. Saj imamo skoraj v vsaki vasi poseben gledališki oder in vsaj dvoje, troje društev. Vsa društva pa žele biti agilna in če jim le razmere dopuščajo, so v resnici tudi res agilna. Samo da le del društev upošteva pregovor: »Ni vse zlato, kar se svetli«.

Pri zasiedanju banovinskega sveta je načelnik prosvetnega oddelka banke uprave g. Mazi poročal o šolstvu v Sloveniji in poleg tega tudi o prosvetnem delu posameznih društev in ustanov. Tudi ti podatki so zanimivi. Prosvetni oddelk banovinske uprave ima namreč poseben referat, ki je v ozki zvezi z banovinskim šolskim odborom. Ta referat vodi važne statistike o kulturni stopnji, kulturnem izpopolnjevanju učitelstva in o napredku raznih vrst prosvetnega življenja v Sloveniji. Statistični material dobavlja po večini učitelstvo, ki ima prav v ta namen naloženo posebno službeno dolžnost. Kar tiče števil in sumaričnega pregleda, bodo podatki za lansko leto najbrž blizu resnici. V prosvetnem življenju Slovenije namreč lani ni bilo bistvenih izprememb in perturbacij.

Oblasti v Sloveniji so izdale lani v času od 1. januarja do 1. decembra dovoljenja za naslednje prosvetne in umetniške prireditve, v katere so vštete vse predstave, akademije, koncerti itd., za kar je sploh bilo potrebno oblastveno dovoljenje: Dramatskih prireditev je bilo v prvih 11 mesecih lanskega leta v Sloveniji 2140, glasbenih prireditev 204, sportnih prireditev 156, akademij in proslav 132, izrednih filmskih kulturnih predstav (beseda »kulturnost« je pri tej točki očitno največkrat zlorabljena) 106, prireditev z mešanim programom 43, dalje 125 predavanj in 11 izrednih prosvetnih predstav. Skupno število vseh prireditev v času od 1. januarja do 1. decembra 1932 je bilo torej 2917. Mesec december, za katerega se niso ugotovile številke, pa je mesec najživahnejše društvene sezone in bo torej izkazoval največ prire-

ditev. Moramo torej računati, da bo statistika za leto 1932 izkazovala skupno vseh prireditev vsaj 3500.

Če računamo, da se je povprečno vsake prireditve udeležilo vsaj 100 oseb — le malo prireditev je bilo, katerih se je udeležilo manj, mnogo več pa z večjo udeležbo — potem se je udeležilo prosvetnih prireditev lani okoli 350.000 Slovencev, kar se pravi, da je bil vsak tretji Slovenec v dravski banovini lani vsaj enkrat na katerikoli prosvetni prireditvi. To pa zopet dokazuje, da prosveta nikakor ni last kakšne tenke plasti bogatašev in malomeščanstva, temveč, da je last vsa ljudstva. Še več: ljudstvo hrepeni po prosveti. Tudi če odstojemo vse slabe prireditve, smemo vendar upati, da je bilo lani vsejanih na prosvetnem polju med plebami mnogo klenih zrn in ta zrna bodo govo obrodila.

Drzni vlomilec prijet

Domžale, 6. marca.

Predrzen vlom, ki je bil pred kratkim izveden pri vrvarju Josipu Adamiču in o katerem smo prinesli točno poročilo, je pojasnjen. Ker je vlom povzročil precejšnje razburjenje, je razumljivo, da so se orožniki z vso vneto lotili poizvedovanja in preiskav. Njihov trud ni bil brezuspešen. Takoj je bilo jasno, da je moral vlom izvršiti kdo, ki so mu bile razmere pri g. Adamiču znane. Orožništvo je tudi v to smer usmerilo preizkavo. Sum se je osredotočil okoli nekega Antona Marinčka iz Radovljice. Zato so šli orožniki tja in ga presenetili.

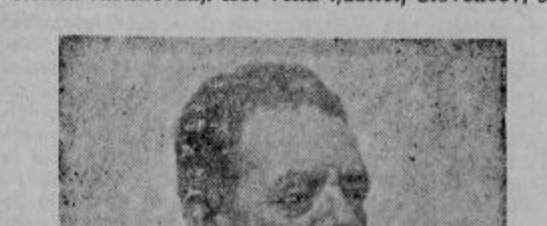
Anton Marinček je 21 let star in je pred daljšim časom bil uslužben pri Adamiču. Ob priliki hišne preiskave so našli moško in damsko zlato uro z veržico, 2 francoska napoleondora in 700 dinarjev. Vrednostne papirje in blagajno ter hranilno knjižico za 9700 Din je po lastni izjavi vrgel v skoki Domžale tekoči potok Mlinščico, ker niso imeli zanj nikake vrednosti. Tega dne se ni moremo kontrolirati, ker omenjenih stvari še ni bilo možno najti, ker je potokova struga polna vode. Vlomilec je spočetka tajil, da bi bil on vlomil, temveč se je izgovarjal na druge, od katerih naj bi ukradene predmete dobil, končno pa se je pod težo dokazov udal in priznal svoje dejanje.

Dne 25. februarja je bil šele izpuščen iz zaporov deželnega sodišča v Ljubljani, naker se je takoj z vlakom odpeljal v Domžale in tu izvršil že opisani vlom. Marinčka Antona so orožniki priveli v Domžale; izročili ga bodo po izvršenih formalnostih zopet deželnemu sodišču v Ljubljani.

Odličan gost v Ljubljani

Ljubljano je obiskal te dni g. dr. I. R. Katz, docent na amsterdamski univerzi. G. Katz bo predaval v kemičnem seminarju iz področja svojih specialnih raziskovanj. Kot velik ljubitelj Slovencev, s katerimi se je seznanil najprej na Koroškem ob priliki plebiscita, obiskuje od časa do časa naše dežele in z zanimanjem zasleduje njihov napredek.

G. dr. Katz je rojen 1880 v Amsterdamu in je tam absolviral svoje študije kot kemik in medicinar. Med njegove učitelje štejemo Van der Waals, Bakhuis Roozeboom, Hugo de Vries in J. J. van Laar. Glavne znanstvene preiskave dr. Katza so posvečene študiju kruha, problemu kavčuka, celuloze, gelatine in škroba ter je zlasti z rentgenspektrografske metode dosegel velike uspehe. Zelimu gospodu dr. Katzu, da tudi tokrat vzame s seboj dobre vtise.

Zelimu gospodu dr. Katzu, da tudi tokrat vzame s seboj dobre vtise.

Tovarna pornografije odkrita

Ljubljana, 6. marca.

Kakor povsod, tako kroži tudi v Ljubljani med nekaterimi moškimi precejšnja pornografska literatura, prav tako pornografske fotografije, skice in drugi predmeti, ki žalijo mravnost. Za naše kraje, zlasti za Ljubljano je bil dobavitelj teh nemoralnih reči Dunaj. Odkar pa se je kontrola pri uvozu blaga v našo državo poostрила, je bilo seveda kar čudno, da se ta škodljiva povodenj ni ustavila — saj bi naši carinski in finančni organi takoj zaplenili vsako tako stvar — temveč še celo povečala. Odkod je prihajalo to blago?

Odgovor je dala ljubljanska policija, ki je pred kratkim izgnala iz mesta dva zagrebška dandae, ki sta samo razpečevala to gnusno blago, žana pa je prišla celo pravega proizvajalca.

V krizi, ko ni nobene kupčije, se je podjeten Ljubljančan spomnil, da bi bilo dobro, ko bi prodajal pornografsko blago. Naročil je pri nekem mariborskem trgovcu ogledalca, ki spredaj sicer kažejo svinji neno pravo lice, zadaj pa je tudi gnusno kliširano navodilo za svinjarijo. Mariborčan je prišel s 600 ogledalci v Ljubljano, ampak policija je bila tokrat hitrejša in je pornografska ogledalca zaplenila. Oba, ljubljanski naročnik in pa mariborski dobavitelj bosta pred sodiščem izvedela kakšna nagrada ju čaka za njuno delo, zlasti pa za zavajanje mladine v nemoralnost.

Obenem je policija aretirala nekega pijanca zaradi razsajanja. Pri osebnih preiskavi je našla pri njem celo serijo perverznih slik. Tudi ta bo moral izdati izdelovalno teh slik. Slike namreč niso tiskane in ne napravljene na fotografskem razmnoževalnem stroju, temveč le na način, kakor ga zmore vsak povprečen fotograf. To pa se pravi, da slike niso bile uvožene iz inozemstva, temveč da so napravljene doma.

FOTOAPARATE

svetovnih trdk Zeiss-Ikon, Rodenstock, Voigtlander, Welta, Certo itd ima vedno v zalogi

fotoodd. Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani Zahtevajte ceniki

Polarna petletka

Poleg gospodarske in kulturne petletke se vrše trenutno v Sovjetski Rusiji priprave za načrt druge »polarne petletke«, to je petletnega načrta za osvajanje polarnih oblasti SSSR. S tem v zvezi je bila te dni po seji sveta učenjakov v leningrajskem Arktičnem inštitutu odprta prva polarna razstava, na kateri je razstavljen ves material, kar so ga nabrale v polarnih krajih tekom let sovjetske polarne ekspedicije.

Med najbližje naloge v osvajanju polarnih ozemelj je pač severnovzhodni prehod skozi Ledeno morje. Preteklo leto se je ledolomilec »Sibirjakov« prvi pregrizel od Arhangelska do Vladivostoka ob severni obali Evrope in Azije. Druga polarna petletka ima torej nalogo, da detajlno pregleda vse možnosti rednega tovarnega prometa v tej liniji. V ta namen je že zasnovan načrt za zgradbo velike polarne luke v zalivu Taksu na ustju reke Lene (Sibirija). Ta velika severna pot bi pred vsem dobrodošla pri odvažanju mineralov ter pri lovu na severne živali.

Kakor rečeno, so razstavljeni v Leningradu na polarni razstavi med drugim polarna stanovanja

poslednjih let, ko je začela na sever prodirati kultura, dalje polarna favna (nagačen beli medved, morska krava, pingvini...). Dalje so tu oddelki sovjetskih polarnih ekspedicij, oddelki ledolomilcev »Krasinac«, »Maligina« in »Sibirjakovac«, ki so se proslavili po vsem svetu. — Razstava nam kaže tudi prirodno bogastvo severa, ki je sicer po mnemu premnogi ljudi enolično in bedno, v resnici pa preseneča s svojim bogastvom. Sedanja leningrajska razstava je nekak temelj za bodoči arktični muzej v Leningradu, ki tudi spada v načrt druge polarne petletke.

Poleg tega je podobna polarna razstava (ob priliki 15 letnice dela sovjetskih polarnih raziskovalcev) prirejena v Moskvi, kjer je prav tako razvrščen ves dosedanj tovrstni uspeh in vsa bogastva zemlje in morja. Tu so razne zelenjave, kakor kumare; v znanstveno-tehničnem oddelku je posebno zanimiv tip aerohidroplana ter razni pomožni material pri raziskovanju. So pa tu oddelki za geologijo, hidrobiologijo, etnologijo, rastlinstvo in živalstvo, oceanografijo, kartografijo in meteorologijo.

Tako so volili v Nemčiji: v ospredju pohod hitlerijancev, zadaj vrsta volivcev, v sredini oklopni avtomobil...

Jezuitje in njihovo delo

Jezuitov je na svetu 22.337. Ti imajo v svojih rokah 23 univerz s 24.609 slušatelji, 9 visokih misijonskih šol s 7000 dijakov in 211 drugih zavodov z 79.177 učenci. Sami njihovi misijonarji imajo 35 takih zavodov. — Jezuitje vodijo 26 astronomskih observatorijev, vzdržujejo 11 bolnišnic za gobavce z 8000 gobavimi bolniki; dalje imajo 15 misijonskih semenišč, 2337 misijonskih šol s 300.000 učenci. Razen tega vodijo še 110 misijonskih sirotišč z 11.500 reveži in 50 bolnišnic, v katerih se zdravi in oskrbuje 20.000 bolnikov...

Pogled na Wallstreet v New Yorku, kjer je, kakor znano, središče ameriškega bančnega in borznega življenja. Bančna kriza v Združenih ameriških državah se je tako poostрила, da so vse banke zaprosile za moratorij ali vsaj za začasno odgoditev izplačil.

Diamanti v pasjem želodcu

Nekemu tihotapcu za diamante se je v Mamekof v Južni Ameriki pred kratkim posrečil izreden trik. Diamante je pomešal v pasjo hrano, ki jo je dal svojemu psu. Pri osebni preiskavi niso ničesar našli pri možu, na psa pa niso mislili. Komaj je bil tihotapec izpred oči preiskovalnih organov, je psa ustrelil in odnesel iztuhotapljenega diamanta s seboj. Kakšen tek bodo imeli ti diamanti, je drugo vprašanje.

Ledeno goro je priklenil

Neki ameriški ribiški kapitan se je odpravil v bližino Labradorja, da bi tam ribe lovil. V bližini se je zibal velika ledena gora. Ker pa se lov ni kar nič obnesel, si je zamislil kapitan drzno misel: z mnogimi debelimi jeklenimi verigami je priklenil ledeno goro k svoji ribiški ladji in jo vlečel za seboj proti New Yorku, kjer jo bo »na drobno« razprodal. Spotoma pa je ledena gora zastala in če se ne bi verige potrgale, bi se ladja potopila. Kapitan pa je prisegel, da ne bo šel nikoli več na lov na ledene gore.

Pasijske igre na Dunaju

Ravnatelj Avrelj Novotny je predložil dunajskemu nadškofjskemu konzistoriju načrt, po katerem bi za veliko noč priredil v cirkusu Renz pasijske igre, katere je sestavil profesor pater Oton Vincenc Bernard Vajda. Seveda je bil nadškof dr. Innitzer takoj navdušen za ta načrt in je sprejel patronat nad pasijskimi igrami. Cirkus Renz bodo povsem preuredili, posamezne vloge pa razdelili med najboljše igralce; tako bo igral Kristusa Konrad Veidt, a Marijo Magdaleno Henny Porten.

Radij zalučala

V budapeštanski bolnišnici se je zgodil sledeč razburljiv slučaj: Neka bolnica je bila trenutno podvržena delovanju radijskih žarkov, zaradi česar je morala kmalu prenašati neznozne bolečine. Ker ni bilo tedaj nikogar v bližini, je pograbila tubo z radijem in jo zalučala. Ko so kesneje tubo iskali, je priznala, kam jo je zagnala. Našli so jo med smetmi in pepelom, nepokvarjeno. Toda vsebovala je vrednost 900.000 Din.

Zaradi tega dogodka je nastopilo mesto Budapešta, da morajo vse bolnišnice poslej najstrožje paziti na radijske zaloge, da se kaj podobnega ne primeri več.

Žepni brezžični telefon

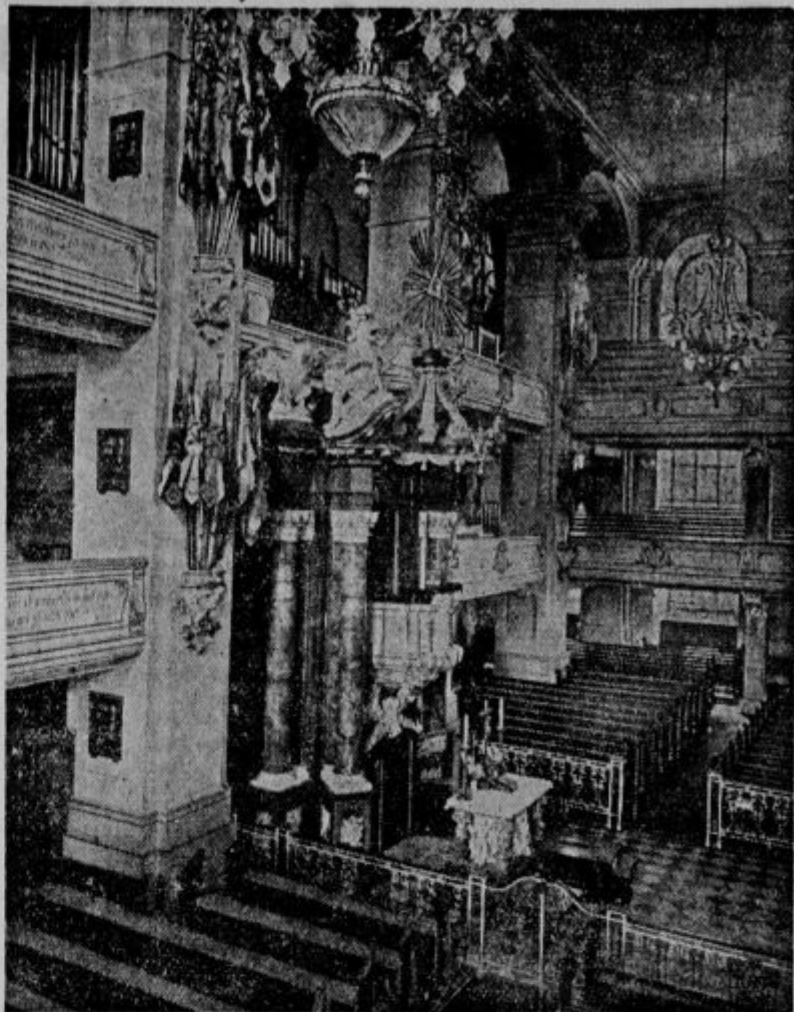
Trenutno dovršeni Marconijski poskusi o konstrukciji brezžičnega telefona so vzbudili v Ameriki močan odmev. Brezžični telefon je danes še velika moda, ker je še tako redek pojav; najnovejša pa, s čimer kani izumitelj presenetiti svet, je majcen telefonski aparat, katerega lahko nosi lastnik v žepu; pri brezžičnem klicanju pa začne aparat v žepu vibrirati, kar je znamenje, da prinaša po etru glasove lastnikovega znanca.

Maske človeštva

Dr. Schlosser je predaval na Dunaju, da je človeštvo raznih dob in krajev dajalo različne slike o sebi. Ako pa primerja med seboj slike večjih osebnosti iz iste in različnih epoh, kažejo pa vse neke vrste družinsko podobnost. Tako je dala klasična doba svojim doprnim kipom značaj mehke mladosti, bizantinski cesarji imajo stereotipno vladarsko čelo, gotski svetniki dolg, poduhovljen obraz s strogo nosno linijo. Renesanci človek kakor tudi baročni, pa dajeta nezavisno od resničnosti splošno veljavno formo...

Skupina smučarjev išče ponoči izgubljene tovariše.

Novi nemški parlament. Notranjščina garnizijske cerkve v Potsdamu, kjer se bo po sklepu državnega kabineta zbral poslej novi državni zbor. — V tej cerkvi počiva truplo Friderika Velikega. S tehničnimi pripravami za preureditev cerkve v parlamentarno dvorano so seveda že začeli.

Mrzlo ozračje - tanek led

Človek bi mislil, da se s povečanjem temperature v ozračju tudi led debeli, toda to po opazovanjih ameriškega meteorologa dr. W. I. Humphreya ne odgovarja resnici. Pri velikem mrazu se zgosti gotova meglica, kakor vemo. Posledica tega je, da se nad zamrznjeno vodno gladino vzdržuje meglena plast, sestoječa iz najfinejših snežnih zrn. In tako nima mraz neposrednega dostopa do vodne gladine. Tu je torej zadržana ista temperatura kakor prej, zakaj koprena megle je slab prevodnik toplote. Ako raste temperatura, izgine tudi snežna meglica z ledu. Ta izgubi potem takem varnostno pokrivalo, zato zmruže poslej zmerom globlje. Če pravijo torej ribiči: »Čim mrzlejši zrak, tem tanjši led«, imajo čisto prav.

Ruska vojna blagajna

Pred nedavnim je v bližini Vilne izkopal neki posestnik zlat zaklad v vrednosti 1.350.000 zlatih rubljev. Kakor pa se zdaj doznava, je to bogastvo iz vojne blagajne, katero je general Samsonov, voditelj tretje ruske armade v svetovni vojni, po znanim porazu v vzhodni Prusiji zakopal, sam sebe pa usmrtil. Zdal teko pogajanja med poljskim fiskusom in srečnim najditeljem zaklada.

Pilot Junc je z novim Heinkelovim brzim letalom dosegel novi svetovni rekord. Preletel je 100 kilometrsko progo s tovorom 500 kg, a z brzino 348 km na uro. Dosedanji rekord je bil 299 km.

Zlate jame

Po vesteh iz Moskve je neka geološka ekspedicija odkrila v Tadži Kistanu velika najdišča zlata, ki datirajo še iz časov Džingiskana. Tu se bo dalo baje z najprimitivnejšimi sredstvi dobiti več zlata kakor v sloviti svetovnih zlatiščih.

Novi Kutjepov

Kakor poročajo časopisi iz Helsinkforsaa, je vzbudilo tam mnogo prahu nenadno izginotje takojšnjega ruskega generala Aleksandra Kozlovskega. Ker je samoumor izključen, moremo misliti le na ugrabljenje, kakršnega se spominjamo v Kutjepovem slučaju.

Nobile na smrt bolan? Znani italijanski zrakoplovni konstruktor, general Nobile, ki se je udeležil znane ponesrečene ekspedicije na severni tečaj, a je bil zadnje čase v sovjetski službi, se je moral zadnje dni podvreči operaciji na slepiču; ker pa se je prisadilo vnetje, izgubljajo zdravniki upanje, da bi ga rešili.

Hoover lažji

Hoover je tekom zadnjih štirih let, ko je bil predsednik Združenih držav ameriških, izgubil 12 kg na svoji teži. Ko je prevzel Hoover leta 1928 predsedniške vajeti v roke, je imel le ob sencih nekoliko sivkaste lase, danes je vsa glava siva; njegovo lice je bilo tedaj okroglo in polno, danes je podolgovato in nagubano. Zdravje pa, kakor trdi njegov osebni zdravnik, se mu je zelo utrdilo radi rednega življenja, ki ga je živel kot predsednik.

Otroci zmrznili

Po vesteh iz Londona ni bilo na Angleškem take zime, kot je letos, že od leta 1881. Ne le, da so neprestani zameti napravili premnogo materialne škode, marveč se je zgodil tudi ta tragičen slučaj: Iz Trecynona se je odpeljalo 80 ljudskošolskih otrok v Neyland, kjer so se nameravali udeležiti neke dobrodelne prireditve. Toda med potjo je avtobus zastal in vsi otroci so zmrznili.

Shaw nad kitajskim zidom

Angleški pisatelj Bernard Shaw, ki je danes na Japonskem, se je na svoji poti okrog sveta ustavil pred nekaj dnevi tudi v Pekingju, odkoder se je z avijonom vozil nad kitajskim zidom. Pekinški študentje in častniki so ga vprašali, kaj misli o njihovih bojih z Japonci. Pa je Shaw odgovoril, da se bodo morali držati metode Irceev v borbi za narodne ideale.

Smešnice

Monolog

»Ako nosim ta površnik še dalje, bodo ljudje mislili, da sem »sub«; če pa kupim novega, bom pa to v resnici...«

Dober nasvet

»Najboljše za vaše ozdravljenje bo pač vožnja po morju. Ali si boste mogli to privoščiti?«
»O, gotovo, gospod doktor, sem namreč kapitan prekoceanskega parnika...«

»In kako bi klicala k obedu?« je vprašala nove nastavljena služkinja. »Ali naj rečem: obed je gotov, ali: pripravljeno je!«
»Če bo tako, kot včeraj,« odvrne gospodinja, »potem recite kratkoma: obed je prismojen!«

Ali spite z očali?

»Veste, brez njih ne vidim dobro podob in sanj.«

»Ali ste prečitali mojo knjigo o nespečnosti?«
»Sem in izvrstno deluje. Komaj sem prečital dve strani, sem že zaspal...«

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 3 mm visoka petlinjska vrstica po Din 250. Za pisemne odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Mladenič

z letnimi spricavali, naobražen, želi službo pri dobro vpeljani gostilni ali slično. Na zahtevo položim do 10.000 Din kavcije ali pristopim kot družabnik. Ponudbe pod šifro »Podjeten« št. 2443 na upravo »Slovenca«, a

Mlad fant

išče mesto cerkvenika. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2442. (a)

Službodobe

Črkoslikarja

in vajenca sprejemem takoj v stalno delo. Ponudbe pod »Črkoslikar« št. 2336 na upravo »Slovenca«.

Služkinjo

pošteno, vajeno kuhe in kmečkega dela, sprejmem takoj Bevc Franc, čevljar, Kozje. (b)

Mesar, pomočnika

takoj sprejemem. Jos. Murar, mesar, Ljubljana — Sv. Petra cesta 61. (b)

Zasluzek

Pozor!

Najboljši strokovnjak poci obrezuje, sadi drevesa, parke, vrtnice, najlepši oblik. — Cesta na Rožnik 19. (z)

Vajenci

Ključavničar, vajenca sprejemem. — Studenci, Ciril Metodova 3, Maribor. (v)

Denar

Posojila podeljuje

»Zadruga«, Ljubljana, pp. 307. Sprejme poverilike. (d)

Vložne knjižice

kupite ali prodaste najbolje pri Komand družbi M. JANKOLE, Ljubljana, Selenburgova ulica 6. II. Telefon 30-52. (d)

Vložne knjižice

Trboveljske posojilnice — kupim proti naturi. Poizve se v podružnici »Slovenca« Trbovlje. (d)

Posrestva

Droben oglas v »Slovenca« posrestvo ti hitro prodaja; če ne z gotovim denarjem, pa kupca ti s knjižico da.

Posrestvo

s hišo in gospodarskim poslojem, z zemljiščem in zaraščeno hosto — v skupni izmeri 13 ha, 11 a ali 23 jehov — prodam po ugodni ceni. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2429. (p)

Lepe parcele

in štiristanovanjska hiša v Ljubljani takoj naprodaj, tudi za hranilne knjižice. — Naslov v upravi »Slovenca« št. 2433. (p)

Majhno posestvo

blizu kakega trga ali župne cerkve kupim. Josipina Vašel, Sv. Peter — Savinjska dolina. (p)

Stanovanja

ODDAJO:

Stanovanje

soba, kabinet, kuhinja — oddam za maj. Rožna dolina cesta XIII št. 5. (š)

Kupimo

Bukovo oglje

kupi vsako množino Uran Franc, Ljubljana, Sv. Petra cesta 24. (k)

Vsakovrstno

zlato kupnje po najvišjih cenah CERNE, tvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Staro kolo

lahko, brez pneumatike, kupim. Naslov v upravi »Slovenca« pod 2444. (k)

Vagon mecesn. desk

suhih, zdravih (tisovih), 52 mm debelih — kupim. Ponudbe z najnižjo ceno na naslov: Slavko Badelj, Sesvete kraj Zagreba. (k)

Prodamo

Če avto svoj stari prodajaš ali motorja bi znebil se rad, brž kupcev ti mnogo prične Slovenec najmanjši inšertat

Konfekcija — moda

najboljši nakup. — Anton Presker, Sv. Petra c. 14, Ljubljana. (l)

1 m³

suhih žaganih bukovih drv po 100 Din, pripelje v hišo Musić, Trzin 80. 1

Trgovina

stara, dobro vpeljana, z juto in vrečami, v polnem obratu — naprodaj. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Sigurna ek-sistencija, majhen kapital« št. 2309. (p)

Drva

dobite po zelo znižani ceni: Prelesnik, Janševa, telefon 3389. (l)

Valilna jajca

čistokrvne selekcije kurštajerske pasme. Razpošilja dnevno sveža. Vzrejalšče F. KUPNIK, Kostivnica, pošta Podplat.

Joughurt

sladka smetana, stolčena, razni sir, čaino maslo — najbolje in najceneje v Mlekarni, Dunajska 17. (l)

Nogavice, rokavice

in pletenine Vam nudi v veliki izbiri najugodnejše in najceneje tvrdka Karl Prelog, Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg. (l)

Semenski oves

debelozrnat, ječmenovec, zajamčeno kaljiv — nudi najceneje, dokler kaj zaloge, tvrdka

A. Volk,

Ljubljana, Resljeva cesta št. 24.

115 Din

1 m³ žaganih bukovih drv, prvovrstnih, franko hiša nudi Velepič, Sv. Jerneja cesta 25 Telefon 27-08. (t)

Francis turbino

za 30 PH, s stoječo osjo, leva, kompletno, prodam. Gros, Brod pod Šmarno goro. (l)

Čebulo

prodajam po 1 Din kg. Franc Černe, Moste 142.

Obrt

Tvrdka A. VOLK

Ljubljana, Resljeva cesta 24, nudi najceneje vse vrste plenične moko in druge mletvske izdelke. Zahtevajte cenik!

DRVA IN PREMOG

pri Iv. Schumi

Dolenjska cesta Telefon št. 2951

Izpadanje las

bolečine lasišča, temena, prhljaj, srbež in drugo preneha hitro in zanesljivo, lasje se zopet zarastejo, prhljaj in srbež izgine, če uporabljate

RASTLINSKI IZVLEČEK IZ KOPRIV

Stekleničica 20 Din. Proizvaja in razpošilja stara, l. 1599. ustanovljena Kaptolaka lekarna sv. Marije, lekarnar Vlatko Bartulić, Zagreb, Dolac kraj tržnice.

Mihael Ličen

v ljudno naznanja slav. občinstvu, da je otvoril v Ljubljani na Tyrševi cesti 36 (prej Dunajski) zalogo vsakovrstnega pohištva lastnega izdelka, kjer sprejema vsakovrstna naročila in popravila po najnižjih cenah.

Priznanje in zahvala

Podpisana sem pred meseci prijavila svoj pristop v Splošno vzajemno podporno in kreditno društvo v Mariboru r. z. z. o. z. (vokal Vetrinjske in Tattenbachove ulice) ter zavarovala v posmrtnem oddelku svojega sorodnika, Vkljub temu da še ni potekla po pravilih omenjene zadruge določena čakalna doba, mi je uprava povodom nenadne smrti zavarovanca izplačala nepričakovan lep znesek k oskrbovalnim in pogrebni stroškom, vsled česar smatram za svojo dolžnost, da ustanovo, ki v težkih časih tako vzgledno pomaga svojim članom, v znak zahvale vsakomur najtopleje priporočam.

V Mariboru, 6. marca 1933.

Roškar Angela, zasebnica, stanujoča na Ruški cesti 15. — Marija Škerbič, poslovodkinja v Ruti 5, p. Sv. Lovrene na Poh. — Janžekovič Magdalena, Ruška cesta 7, Maribor. — Tomaž Hudžar, železničar, Jadranska 21, Maribor. — Cecilija Korže, Podložje-Ptujska gora.

Dijaki Novo! Mladeniči

Ni kmalo povesti, ki bi bila tako sodobna in tako fantovska kakor

Luč z gora

spisal Fr. Weiser D. J. poslovenil Jože Jagodic. Cena brošurini Din 15.—, polpiatno vezani Din 22.—

Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

Vabilo

na prvi redni občni zbor, ki se vrši v nedeljo, 12. marca 1933 ob 13 v mali dvorani Narodnega doma v Mariboru, s sledečim dnevnim redom: 1. Nagovor načelnika. 2. Čitanje zapisnika zadnjega rednega občnega zbora. 3. Poročilo tajnika, čitanje in odobritev računskega zaključka za poslovno leto 1932, potrdilo bilance in razdelitev čistega dobička. 4. Poročilo članov nadzorstva. 5. Določitev obrestne mere za deleže. 6. Delna izprememba zadružnih pravil. 7. Odobritev izvršenih kooptacij članov načelnstva. 8. Določitev karentne dobe za oddelek D. 9. Sklepanje o iztirjanju alikvotnih prispevkov z ozirom na izplačane podpore. 10. Razni predlogi. § 24 Z. P. Ako bi ob določeni uri občni zbor ne bil sklepčen, se vrši na istem prostoru in z istim dnevnim redom čez pol ure drugi občni zbor, kateri sme sklepati brezpogojno.

Opomba: Pristop na občni zbor imajo le člani zadružniki, ki se pa morajo izkazati z zadevno polico, ali pooblastilom veljave za poverjenike. Brez teh listin se ne bo pripustilo nobenega na zborovanje.

Načelnstvo: Splošno vzajemno podporno in kreditno društvo r. z. z. o. z. v Mariboru.

Fotoamaterji!

Vaših negativov Vam lepo in poceni napravi

fotooddelek Jugoslov. knjigarne

Ljubljana Zahtevajte cenik!

Razpis

Mestno načelnstvo razpisuje v zgradbi »Delavskega doma« v Ljubljani sledeča dela: slikarska, plesarska, steklarska (običajna in nadsvetlobe), parketerska, dobavo platnenih zaves in ključavničarska.

Razpisni pripomočki se dobe od 8. t. m. dalje med uradnimi urami v vložišču mestnega gradbenega urada. Šolski drevored 2-II. proti povračilu nabavnih stroškov. Kolekovane in z vadijem opremljene ponudbe je vložiti do dne 20. marca 1933 do 11. ure dopoldne v omejenem uradu, kjer se takoj nato vrši javno odpiranje ponudb.

Mestno načelnstvo v Ljubljani, dne 7. marca 1933.

Zupan in čestni načelnik:

Dr. Dinko Puc l. r.

ZAHVALA. Vsem, ki so sočustvovali

z menoj v najtežjih dneh življenja povodom pridke izgube mojega predobrega soproga

Ivana Janežič

Najpristronejšo zahvalo pa izrekam g. zdravniku dr. Cizlju, čč. sestram in duhovščini. Zahvala tudi gđ. Hauptmanu in Bregarju ter vsem darovalcem vencev, ter vsem tistim, ki so ga spremili na zadnji poti.

Zalujoča žena.

Mednarodni velesejem v Pragi

19.—26. marca 1933

SVETOVNI VELESEJEM na katerem so zastopani narodi in države

Znižana

vožnja za brzovlake in navadne vlake:

Jugoslavija 25% Avstrija 25%

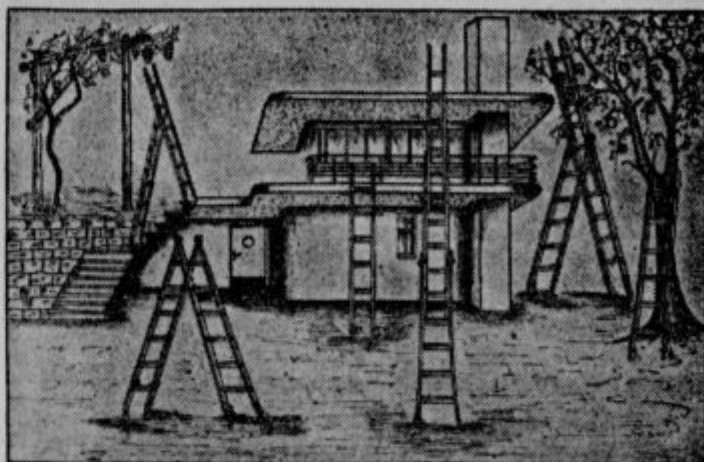
Čehoslovaška 33% Madjarska 25%

Pojasnila in legitimacije daje:

ALOMA COMPANY, Aleksandrova cesta 2

ČEHOSLOVAŠKI KONZULAT

PUTNIK, Gajeva ulica za nebotičnikom

IGNACIJ REPŠE

tvornica pohištva in patentnih lestev

Ljubljana, Tesarska ulica 7 (Karlovška cesta)

priporoča vsakovrstne specialne lestve za: industrije, trgovce, obrtnike, sadarje, vrtnarje, cerkve, hišne posestnike, gasilna društva i. t. d. — Lestve se lahko uporabljajo na vse načine tako, da ena lestev nadomešča šest drugih

=====

V Ljubljani išče graščina primeren

Inserirajte lokal z gostilno

v najem za prodajo prvovrstnih štajerskih graščinskih vin.

Ponudbe pod »VINO« št. 2426 na upravo Slovenca.

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====

=====